

NOTA AAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft: - voorontwerp van decreet tot wijziging van regelgeving over de beleidsvelden gezondheids- en woonzorg en sociale bescherming, wat betreft de decretale verankering van de essentiële elementen voor de verwerking van persoonsgegevens
 - Definitieve goedkeuring

Dit ontwerp van decreet brengt wijzigingen aan in de wet betreffende de uitoefening van de gezondheidszorgberoepen, gecoördineerd op 10 mei 2015, het decreet van 18 mei 2018 houdende de Vlaamse sociale bescherming, het decreet van 6 juli 2018 betreffende de overname van de sectoren psychiatrische verzorgingstehuizen, initiatieven van beschut wonen, revalidatieovereenkomsten, revalidatieziekenhuizen en multidisciplinaire begeleidingsequipes voor palliatieve verzorging en het Woonzorgdecreet van 15 februari 2019 zodat in deze decreten de essentiële elementen zijn opgenomen voor de verwerking van persoonsgegevens zoals bepaald door het Grondwettelijk Hof op basis van de Algemene Verordening Gegevensbescherming en het artikel 22 Grondwet.

1. SITUERING

A. BELEIDSVELD/INHOUDELIJK STRUCTUURELEMENT/BELEIDSDOELSTELLING

Dit ontwerp van decreet heeft betrekking op de volgende beleidsvelden en inhoudelijke structuurelementen:

- Beleidsveld gezondheids- en woonzorg, inhoudelijk structuurelementen algemeen gezondheidsbeleid, gespecialiseerde zorg en woonzorg en eerste lijn;
- Beleidsveld sociale bescherming, inhoudelijk structuurelement sociale bescherming.

B. VORIGE BESLISSINGEN EN ADVIEZEN

Het gunstig advies van de Inspectie van Financiën werd bekomen op 27 maart 2025.

Het wetgevingstechnisch en taalkundig advies nr. 2025/104 werd bekomen op 4 april 2025. Het bijgevoegde voorontwerp van decreet werd aangepast aan het wetgevingstechnisch en taalkundig advies nr. 2025/104 van 4 april 2025.

Het advies van de Vlaamse Raad voor Welzijn, Volksgezondheid en Gezin ('Vlaamse Raad WVG') werd bekomen op 10 juli 2025.

Het advies nr. 20252/039 van de Vlaamse toezichtcommissie voor de verwerking van persoonsgegevens (hierna: VTC) werd bekomen op 8 juli 2025.

De Raad van State heeft op 22 september 2025 zijn advies nr. 78.151/3 over het voorontwerp van decreet uitgebracht.

Voor een bespreking van de adviezen van de Vlaamse Raad WVG, de VTC en de Raad van State kan verwezen worden naar de memorie van toelichting bij het ontwerp van decreet (punt I, C. Totstandkomingsprocedure).

2. INHOUD

A. ALGEMENE TOELICHTING

Op 25 mei 2018 trad de Verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG (algemene verordening gegevensbescherming) (hierna: AVG) in werking.

Het artikel 6, lid 3, van de AVG bepaalt dat de rechtsgrond voor verwerkingen die noodzakelijk zijn om te voldoen aan een wettelijke verplichting die op de verwerkingsverantwoordelijke rust (art. 6, lid 1, c), AVG) en verwerkingen die noodzakelijk zijn voor de vervulling van een taak van algemeen belang of van een taak in het kader van de uitoefening van het openbaar gezag dat aan de verwerkingsverantwoordelijke is opgedragen (art. 6, lid 1, e), AVG) moet zijn vastgesteld bij Unierecht of lidstatelijk recht dat op de verwerkingsverantwoordelijke van toepassing is. In deze rechtsgrond moet het doel van de verwerking worden vastgesteld, die rechtsgrond kan specifieke bepalingen bevatten om de toepassing van de regels van deze verordening aan te passen, waaronder de algemene voorwaarden inzake de rechtmatigheid van verwerking door de verwerkingsverantwoordelijke, de types verwerkte gegevens, de betrokkenen, de entiteiten waaraan en de doeleinden waarvoor de persoonsgegevens mogen worden verstrekt, de doelbinding, de opslagperioden en de verwerkingsactiviteiten en procedures.

Het artikel 22 van de Grondwet, gecoördineerd op 17 februari 1994 bepaalt:

"Ieder heeft recht op eerbiediging van zijn privé-leven en zijn gezinsleven, behoudens in de gevallen en onder de voorwaarden door de wet bepaald.

De wet, het decreet of de in artikel 134 bedoelde regel waarborgen de bescherming van dat recht."

De vaste adviespraktijk van de Vlaamse toezichtcommissie voor de verwerking van persoonsgegevens (hierna: VTC), de Gegevensbeschermingsautoriteit (GBA) en de Raad van State stelde op basis van het artikel 22 van de Grondwet in samenhang met het artikel 6, lid 3, van de AVG en artikel 8 van het Europees Verdrag van de Rechten van de Mens dat decreten die verwerkingen in de zin van artikel 6, lid 1, c) of e), AVG omkaderden, de volgende essentiële elementen van die verwerkingen dienden te vermelden. In het advies nr. 68.936/AV van 7 april 2021 over een voorontwerp dat geleid heeft tot de

wet van 14 augustus 2021 betreffende de maatregelen van bestuurlijke politie tijdens een epidemische noodsituatie heeft de Raad van State volgende elementen als “essentiële elementen” aangehaald:

- a) de categorie van verwerkte gegevens;
- b) de categorie van betrokken personen;
- c) de doelstellingen die met de verwerking worden nagestreefd;
- d) de categorie van de personen die toegang hebben tot de verwerkte persoonsgegevens;
- e) de maximumtermijn voor het bewaren van de gegevens.

Het Grondwettelijk Hof heeft in verschillende arresten deze zienswijze bevestigd en stelde dat het formele legaliteitsbeginsel moet worden nageleefd en dat artikel 22 Grondwet het aan de bevoegde wetgever voorbehoudt om vast te stellen in welke gevallen en onder welke voorwaarden afbreuk kan gedaan worden aan het recht op eerbiediging van het privéleven. Een delegatie aan een andere macht is niet in strijd met het wettelijkheidsbeginsel als de machtiging voldoende nauwkeurig is omschreven en betrekking heeft op de tenuitvoerlegging van maatregelen waarvan de essentiële elementen voorafgaandelijk door de wetgever vastgesteld zijn. De “essentiële elementen” van de verwerking van de persoonsgegevens moeten in het decreet zelf dus worden vastgelegd.

Verschiedende decreten binnen het Beleidsdomein Welzijn, Volksgezondheid en Gezin voldoen de dag van vandaag nog niet aan deze voorwaarde en de essentiële elementen voor de gegevensverwerking worden hier nog doorgedelegeerd naar het niveau besluit van de Vlaamse Regering. Deze decreten dateren vaak van voor of vlak na de inwerkingtreding van de AVG. Het gevolg van het niet bepalen van de essentiële elementen op decretaal niveau zorgt ervoor dat er bij wijziging van de gegevensverwerking op niveau van het besluit van de Vlaamse Regering vaak negatieve adviezen worden gegeven door de VTC, GBA en Raad van State en dat er bij gegevensverwerking op basis van deze decreten waarbij een machtiging noodzakelijk is om toegang te krijgen tot gegevens van het Rijksregister, de machtiging slechts voor een bepaalde duur wordt verleend en een verlenging van de machtiging afhankelijk wordt gemaakt van een aanpassing van het decreet.

Dit ontwerp van decreet wijzigt om bovenstaande reden verschillende decreten binnen het Beleidsdomein Welzijn, Volksgezondheid en Gezin teneinde tegemoet te komen aan de vereisten van artikel 22 van de Grondwet, door de essentiële elementen, zoals vastgelegd door de adviespraktijk van de Raad van State en de rechtspraak van het Grondwettelijk Hof, decretaal te gaan verankeren.

B. TOELICHTING BIJ DE ARTIKELEN

Voor een toelichting bij de artikelen, kan verwezen worden naar de artikelsgewijze toelichting in de memorie van toelichting (cfr. Punt II).

3. BESTUURLIJKE IMPACT

A. BUDGETTAIRE IMPACT VOOR DE VLAAMSE OVERHEID

Dit voorontwerp van decreet bevat alleen technische wijzigingen teneinde de essentiële elementen voor de verwerking van persoonsgegevens in de wet betreffende de uitoefening van de gezondheidszorgberoepen, gecoördineerd op 10 mei 2015 voor wat betreft de erkenning van de gezondheidszorgberoepen, het decreet van 18 mei 2018 houdende de Vlaamse sociale bescherming, het decreet van 6 juli 2018 betreffende de overname van de sectoren psychiatrische verzorgingstehuizen, initiatieven van beschut wonen, revalidatieovereenkomsten, revalidatieziekenhuizen en multidisciplinaire begeleidingsequipes voor palliatieve verzorging en het Woonzorgdecreet van 15 februari 2019 te verankeren op decretaal niveau.

Het voorontwerp van decreet heeft geen budgettaire weerslag.

De Inspectie van Financiën verleende op 27 maart 2025 een gunstig advies over het voorontwerp van decreet. Met toepassing van artikel 31, §2, 2°, van het BVR VCO is het gemotiveerd akkoord van de Vlaamse minister, bevoegd voor de begroting niet vereist.

B. ESR-TOETS

Niet van toepassing.

C. IMPACT OP HET PERSONEEL VAN DE VLAAMSE OVERHEID

Dit voorontwerp van decreet heeft geen impact op het personeelsbestand en de personeelsbudgetten.

D. IMPACT OP DE LOKALE EN PROVINCIALE BESTUREN

Dit voorontwerp van decreet heeft geen impact op het personeel, de werkingsuitgaven, de investeringen en schulden en de ontvangsten van de lokale en provinciale besturen.

Dit voorontwerp van decreet heeft bijgevolg geen impact op de lokale en provinciale besturen.

4. VERDER TRAJECT

Na de definitieve goedkeuring van het ontwerp van decreet en de bijhorende memorie van toelichting, worden het ontwerp van decreet en de bijhorende memorie van toelichting overgemaakt aan het Vlaams Parlement voor behandeling door het Vlaams Parlement.

5. VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist:

- 1° haar definitieve goedkeuring te hechten aan het bijgaande voorontwerp van decreet tot wijziging van de regelgeving over de beleidsvelden gezondheids- en woonzorg en sociale bescherming, wat betreft de decretale verankering van de essentiële elementen voor de verwerking van persoonsgegevens en de bijhorende memorie van toelichting;
- 2° de Vlaamse minister van Welzijn en Armoedebestrijding, Cultuur en Gelijke Kansen te gelasten om het ontwerp van decreet en de bijhorende memorie van toelichting in naam van de Vlaamse Regering in te dienen bij het Vlaams Parlement.

De Vlaamse minister van Welzijn en Armoedebestrijding, Cultuur en Gelijke Kansen,

Caroline GENNEZ